

הערות ותגובות – קוראים כותבים

לכב' העורך,

אודה לכם עבור משלוח חוברת "אסיא" י"א.

כדבר בעתו פרסמתם את הנוהל בביה"ח "הדסה" בנוגע לקריטריונים לקביעת רגע זמון בתורמי איברים להשתלה. חברי ועדת מומחים מכל המקצועות הנוגעים בדבר קבעו קריטריונים אלה, ורק בעל מקצוע אחד היה חסר בה – הרב הפוסק, וזאת דוקא בענין השייך לדיני נפשות, דהיינו קביעת רגע זמון. וצודקת מערכת "אסיא" שהצביעה על נקודה זו, שהקריטריונים נקבעו ללא ייעוץ רבני-הלכתי.

ב"מכתב לחבר" המוזכר אנו קוראים שביה"ח "הדסה" הציע למשרד הבריאות לקבוע את הנוהלים האלה לכל בתי החולים בארץ, ועל כן הפרסום ב"אסיא" חשוב ביותר.

הקריטריונים הנ"ל מהווים מהפכה בנוהל המקובל עד עכשיו, ובעיקר בענין דפיקות הלב. עד כה היה קבוע הנוהל בין הרופאים, שכל זמן שהלב עדיין דופק, הרי זה סימן חיים. ופלא בעיני שענין דפיקות הלב חסר לגמרי בקריטריונים הנ"ל. במקום זה מופיע בנקודה ז' "ביצוע הארטריוגרפיה של עורק הקרוטיד (העורק הראשי העובר בצוואר), שיוכיח היעדר מוחלט של מחזור הדם במערכת הוסקולרית (כלי הדם) של המוח". הקריטריונים מבוססים כנראה על ההנחה שרק הפסקת פעולת זמון-מה היא הקובעת את זמון ושרק זרם הדם בקרוטיד אחראי לפעולה זו. אך כל זה טעון בירור מצד הרפואה ומצד ההלכה.

בהגדרה זו מכינים גישה לאפשרות של חולה הנחשב כמת, אעפ"י שלבו עדיין דופק. והמסקנה תהיה שיוציאו מ"מת" זה את איבריו להשתלה, ואפילו את הלב הדופק עצמו. לפי הנוהל שהיה נוהג עד עכשיו היה נחשב מקרה כזה להריגה.

זמתחיל במצוה אומרים לו גמור. היה רצוי שבחברת הבאה של "אסיא" תופיע חוות דעת של פוסק מוכר על ענין חשיבות דפיקות הלב, ואם דבריו של בעל ה"חתם סופר" עדיין שרירים וקיימים, שרק היעדר כל דפיקה בגוף מוכיח את זמון בין שני הקריטריונים האחרים שלו.

ד"ר יעקב לוי
ירושלים